

Flemming Duus, nevndarlimur í Føroya Banka:

-Nú hevur tað skund

Altavgerandi fyri at føroyska samfelagið ikki heilt skal steðga upp er at umboð fyri føroysku bankarnar, figgingargrunnin frá 1992 og nýggja strukturgrunnin møtast á fundi fyri at stinga út í kortið kósina og arbeiðið hjá strukturgrunninum - soleiðis at hesin kemur at virka sum skjótast.

Hetta sigur ein av donsku nevndarlimunum í Føroya Banka, Flemming Duus. Hann sigur, at tað er sera avgerandi, at stukturgrunnurin fer í gongd sum skjótast. Ikki fyrr enn tað hendur ber til at fara til kreditfeløgini og biðja tey medvirka í eini skilagóðari loysn av eitt nú sanering av føroyska vinnulívini.

Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við Flemming Duus um henda og aðrar spurningar.

Ein av nevndarlimunum í Føroya Banka er danin, Flemming Duus. Hann er royndur bankamaður og byrjaði í Den Danske Bank í Sønderborg í 1963. Tey mongu seinastu árin hevur hann starvast hjá Den Danske Bank í Keypmannahavn, har hann hevur tikið sær av sambandinum við aðrar bankar í ríkinum harimillum Føroya Banka.

Á eykaðalfundinum í Føroya Banka í fjør varð Flemming Duus valdur í nevndini vegna Den Danske Bank saman við Peter Fløe.

82% av parta-peninginum

Í dag eigur Den Danske Bank 82% av partapeninginum í Føroya Banka og tí heldur Flemming Duus tað ikki vera annað enn rimuligt og rætt, at bankin hevur tvey umboð í nevndini.

-Harvið kunnu vit betri fylgja gongdini í Føroyum - ikki minst tí vit á sumri í 92 sóu, at búskaparligu trupulleikarnir í Føroyum vuku og vuku.

Hvussu sær framtíðin út hjá Føroya Banka. Flemming Duus:

-Framtíðin hjá Føroya Banka er nær tengd at gongdini í øllum samfelagnum og kanska serliga innan fiskiðnaðin og fiskalingina. Tað vit øll vóna er, at fiskurin kemur aftur og vit kunnu fáa betri prísir fyri fiskin.

Flemming Duus sigur, at stóðan hjá bæði bankum og sparikassum vil alla tíðina vera ein spegilsmynd av gongdini í samfelagnum. Hann heldur ikki, at tað er nakað, sum bendir á, at gongdin henda fyrsta ársfjórðingin broytist til tað betra.

-Nú eru tað eisini tey, sum siga, at gongdin í samfelagnum eisini er ein spegilsmynd av teimum avgerðum tiknar verða í bankaverðini!

-Nú ætli eg mær ikki at úttala meg um, hvat er hent áðrenn 1992. Men sjálvandi hava eisini bankarnir sín part av ábyrgdini av gongdini, men eg haldi ikki ein kann lasta teir fyri tað, sum er farið fram. Føroyar vóru inni í einum skilagóðum konjunkturviklingi fram til 88, og so vendi gongdin.

-Tað er so lætt í dag at hyggja í bakspeglid og siga, at hatta og hatta átti tú ikki at gjørt osfr. Tvs. at ein tá skuldi vita, at t.d. prísurin á upsa í 1993 fór niður í botn.

Søla!

Vit spurdu Flemming Duus, um tað ikki hevði verið ein betri forræting fyri Den Danske Bank heilt at sloppið sær av við Føroya Banki.

-Tað er greitt, at vit mugu meta um lønsemi í teimum partabævaðløgum vit gera. Men tá tú hevur havt eitt gott samarbeiði við Føroya Banka síðani 1906, so vil ein møgulig søla av nøkrum av partabævaðløgum verða treytað av, at tað verður funnin ein loysn, sum er til gagn fyri Føroyar og bankan.

Ein skal tí ikki skilja stóðuna soleiðis, at vit bara ætla at "sælge løs" av okkara partabævaðløgum í Føroya Banka. Tað gera vit ikki.

-Tvs. at Føroya Banki kemur ikki at standa á sölulistanum í 1993?

-Tað hava vit ongarn aktuellar ætlanir um.

Flemming Duus sigur víðari, at í sambandi við avtaluna millum stjórnina og landsstýrið við figgingargrunninum av 1992 varð sagt, at ein sokallaður strukturgrunnur skuldi setast á stovn. Hesin grunnurin skuldi hava til uppgávu at endurskipað virki og bera so í bandi, at tey virki, sum ikki kunnu klára seg uppá longri sikt, skuldi ein taka sær serliga av.

-Um tað skuldi verið

neyðugt - fyri at kunna fremja eina slíka strukturtillagingaruppgávu loyst - at fingið ymiskt slag av samarbeiði í Føroyum, so mugu vit givið meta um eina slíka stöð.

Partafelag

Flemming Duus sigur víðari, at bankin leggur sera stóran dent á tydingin hjá strukturgrunninum.

-Tað er tó ikki vist, at tað er rætt at skipa hann sum ein grunn. Tað hevði kanska verið skilabetri at skipað hann sum eitt partafelag.

-Fyritreytin fyri at vit kunnu koma í gongd við at loysa teir strukturellu trupulleikarnir í Føroyum er tann, at tað verður skipað eitt samarbeiði millum teir figgjarligu stovnamar í Føroyum, og tað kundi so verið eitt samarbeiði gjøgnum henda strukturgrunnin ella strukturpartafelagið saman við figgingargrunninum frá 1992 og so teir báðar bankarnar í Føroyum.

Orsøkin til at Sparikassin ikki er við her er tann, at hann sambært núverandi lóggávu ikki hevur loyvi til at læna út til vinnulívið.

-Men hetta kann so verða broytt, at nýggja bankalógin kemur í gildi leggur Flemming Duus afturat. Hann ivast onga løtu í, at tað hevði verið skilagott at havt Sparikassan við í einum slíkum samarbeiði, men so má lógin broytast fyrst.

Pengar

-Men skal ein slíkur grunnur ella partafelag hava nakra ávirkan og muna nakað, so má hann hava pengar. Hvar skulu teir koma frá?

-Tað er greitt, at ein slíkur grunnur hevur tørv á peningi. Tí krevur tað eisini at figgjarligt samarbeiði millum figgingargrunnin og teir báðar bankarnar.

Vit spurdu Flemming

Duus, um nakar møguleiki er fyri at eitt nú danski staturin kann lata hesum strukturgrunninum pening at arbeiða við møguliga sum eitt slag av Marshall-hjálpi!

-Mær vitandi hevur danski staturin sagt, at hann fer ikki at útvega føroyska samfelagnum fleiri pengar. Alt bendir í løtuni á, at peningurin hjá strukturgrunninum eina og aleina má skaffast til vega gjøgnum Føroyar.

-Men nú næstan allir kassar eru tómir, hvar skulu tá pengarnir koma frá?

-Um skipað verður fyri umrødda strukturfelag saman við bankum og figgingargrunni, so er tað ikki útilokað, at hesi saman hava møguleika fyri at útvega kapital.

-Hvussu stóran skund hevur hetta?

-Tað hevur sera sera stóran skund. Latid okkum heldur koma í gongd í morgin enn í ovurmorgin.

-Landsstýrismaðurin í fiskiðnaðarmálum heiti herfyri á bankarnar um at fara til Danmarkar at tosa við kreditfeløgini fyri at fáa tey at avskriva part av lánunum í Føroyum. Hvat heldur tú um tað?

-Tað er eingin ivi um, at kunnu vit skipa eitt strukturfelag helst sum partafelag so verður tað møguligt hjá hesum nýggja felagnum at samráðast við donsku kreditfeløgini og harvið betri kunna dokumentera yvir fyri kreditfeløgnum, at teirra hjálp er ein fyritreyt til tess at kunna loysa strukturttrupulleikarnar í føroyska samfelagnum.

Fortreytin

-Men hvat heldur tú um úttalini í Føroyum um, at kreditfeløgini her og nú eiga at avskriva pening sum mistan?

-Tað er ikki mín uppgáva at leggja meg út í politiska orðaskiftið í Føroyum. Eg kann bert end-

Flemming Duus, nevndarlimur í Føroya Banka. Mynd jan

urtaka, at fortreytin fyri at kunna byrja realistiskar samráðingar við kreditfeløgini er nokk, at stig verður tikið til eitt samarbeiði millum figgjarstovnamar í Føroyum, soleiðis at teir saman kunnu taka upp samráðingar við kreditfeløgini og sum neyðturviliga hevur við sær, at tær sunnu og góðu fyritøkurnar kunnu gerast rentablar aftur. Og í hesum liggur, at kreditfeløgini eisini mugu avskriva part av sínum lánunum.

Skund

-Er hetta samarbeiði byrjað?

-Nei tað er tað ikki. Men tað hevur stóran skund. -Merkir hetta, at bankarnir í løtuni sita og biðja eftir, at strukturgrunnurin skal taka fyrsta stigid til eitt slíkt samarbeiði?

-Vit biðja eftir tí initiatiivi, sum er avtalað millum landsstýrið og donsku stjórnina, nevniliga at figgingargrunnurin fyri 92 skal kalla inn til fundar teir ymsu figgjarstovnamar í Føroyum fyri at tosa um strukturgrunnin.

Tá hesar samráðingar eru lidnar og ein hevur funnið fram til, hvat slag av felag skal stovnst og undir hvørjum umstøðum, so kann hetta felag alt fyri eitt fara undir samráðingar við donsku kreditfeløgini og onnur, sum neyðugt er at taka við í viðgerðina av eini loysn av strukturttrupulleikum.

Flemming Duus sigur seg hava frætt, at figgingargrunnurin frá 92

longu hevur tikið stig til slíkar samráðingar og verða tær í næstum í Keypmannahavn.

Hann leggur afturat, at tað hevur verið ein kunnandi fundur longu. Men nú skulu veruligar samráðingar í gongd.

Stuðulin til Sjóvinnubankan

Vit spurdu Flemming Duus, hvat leiðslan í Den Danske Bank hevur at siga til, at danska stjórnin nú tveir ferðir hevur stuðlað konkurentinum Sjóvinnubankanum?

-Tað er einki dulmál, at vit undrast á, at tað frá almennari síðu verður settur peningur í ein av teimum báðum stóru føroysku bankunum. Tí hava vit heldur ikki dult fyri, at vit hava heitt á donsku stjórnina um at fáa møguleika til at tosa um, hvussu tað slepst undan, at peningur í framtíðini einvíst verður kanaliseraður til ein av bankunum.

Flemming Duus sigur, at teir hava gjørt hetta, tí er tað almenna atvoldin til at ein banki verður betri førur fyri at fremja gjalds-sanering ol. so verður hann eisini betri fyri móttvegis kundunum enn hin bankin. Og tað er Den Danske Bank, sum eigur meginpartin av Føroya Banka, sera ónøgdur við.

-Um talan verður um eina triðju ferð hjá Sjóvinnubankanum at biðja um hjálp frá statinum, so vóna vit sjálvandi, at stjórnin tá fer at hava

